

Sharon: la setena trompeta de Jericó

Sionista des del bressol, de pare i mare russos emigrats a la Terra Promesa, Ariel Sharon, si permeteu el símil bíblic, és com la setena i darrera trompeta que sonà a Jericó. Ara, però, no per derrocar els forts murs de la ciutat cananea, la Palestina irredempta, sinó reconvertit en valedor de la pau que resolgui un conflicte que ha marcat els darrers cinquanta anys de l'Orient Pròxim.

La seva delicada salut, però, ho deixa tot en l'aire.

Cap a final del segon mil·lenni abans de Crist, les tribus hebrees d'Egipte emigren a la terra promesa de Canaan, que se sotmeten, tot i que mai no podran amb les ciutats filistees de Gaza, Ascaló, Asdod, Ecró i Gat; precisament la Gaza

actual encara continua desafiant el poder militar israelià. Si d'antuvi els hebreus es governaven per jutges –Samsó n'era un–, vers el 1010 s'instaurà la monarquia en la figura de Saül, a qui va seguir David (1006-966 aC), conqueridor de Jerusalem, que convertí en

capital política i religiosa. La mort de Salomó (926) significà la divisió del regne primigeni dels hebreus en dos meitats: Judà al sud i Israel al nord. L'any 587 aC, Nabuconodosor II de Babilònia conquerí Jerusalem i va deportar la població a la capital mesopotàmica. Era l'inici de la diàspora.

La llengua hebrea emmudí, només usada com a instrument de culte, fins que l'emigrant lituà Eliezer Ben Yehuda aconseguí introduir-la a les escoles jueves de Palestina el 1892. L'emperador romà Títus convertí Jerusalem en la colònia Aelia Capitolina en l'any 70 i la gran diàspora dispersà els jueus per tot el món antic. Aviat, el seu zel monoteista els proscriví i el cristianisme naixent, una escissió del judaisme, el combatrà fins a temps ben recents.

Però els jueus, a més de la fidelitat per llur religió, apel·larà a llur història per conservar una unitat quasi nacional que els durà a reivindicar el retorn a

Les forces de seguretat israelianes es preparen per evacuar l'assentament de Sanur, a Cisjordània, on s'havien atrinxerat un grup de colons.

Palestina. Vet ací el naixement del sionisme, moviment nacionalista arrelat al segle XIX que reivindica una pàtria jueva a Palestina. Ideologia nascuda a l'Europa oriental, tindrà en l'austrohongarès Theodor Herzl el seu teòric.

El sionisme. El retorn a Sió, la muntanya del Temple jerosolimità, inspirà l'incipient nacionalisme jueu, que Theodor Herzl ja no concep com a religió sinó com a racial, per tant, també laic. L'univers jueu de Herzl, tanmateix, era bastit sobre els mateixos preceptes de l'antisemitisme, que arran de la Il·lustració identificava religió i raça jueva. Herzl apel·lava al poble jueu, a la nació ora dispersa demà estat, capaç de prescindir, si escau, del fet religiós, per centrar la problemàtica en una qüestió nacional. Els pilars del pensament de Herzl resten reflectits en els seus dos llibres, *Der Judenstaat* ("L'estat jueu", 1895) i *Altneuland* ("Vella terra nova", 1902) i les actes del I Congrés Sionista, celebrat a Basilea el 1897.

Herzl, però, estructurava una reivindicació en marxa des del 1881, quan la primera migració massiva de jueus a Palestina —la primera *alià*— des de la Rússia del tsar, quan els jueus foren implicats en l'assassinat d'Alexandre II per l'antisemita Alexandre III i els pogroms es generalitzaren per tot Rússia. Però no fou fins a l'afer Dreyfus, un oficial d'ascendència jueva condemnat injustament de traïció el 1894,

i l'eclosió de l'antisemitisme francès, que Herzl, un corresponsal estranger, abraçà la causa del retorn dels jueus a Palestina, posteriorment batejada com a sionisme pel també periodista austrohongarès i jueu Nathan Birnbaum el 1890.

L'atzar i la necessitat, com en la naturalesa, un afer d'espionatge entre França i l'imperi alemany que implicà un innocent, determinà la conversió de Herzl, l'home necessari per a l'ocasió, que aviat fundaria i lideraria la banca "nacional" jueva i el fons "nacional" jueu per a l'adquisició de terres a Palestina. Herzl fou escoltat per les cancelleries europees i aconseguí la promesa britànica d'un assentament permanent a Uganda, que Herzl acceptà d'antuvi per instal·lar-hi els jueus fugitius de Rússia, però el VI Congrés Sionista (Basilea, 1906) ho desaprova. Una segona *alià* —onada migratòria— dugué 60.000 nous colons jueus a establir-se a Palestina entre 1904 i 1918. Deu anys més tard, el 27 de febrer de 1928, naixia Ariel —o Arik— Scheinerman en l'assentament jueu de Kfar Malal, a la regió de Ha-Sharon, al centre d'Israel. El pare i la mare, Schmel i Dvora, eren emigrants russos, ell enginyer agrònom i ella estudiant de medicina frustrada. Kfar Malal era un *moshav* o cooperativa agrícola, on a cada família establerta li corresponia una parcel·la. Els Scheinerman, però, gelosos de la propietat, tancaren el seu tros,

el protegiren amb gossos i de mica en mica l'eixamplaren. Les relacions amb la resta de colons es refredaren, però això no importà al jove Scheinerman, que aviat rebutjà el cognom familiar pel nou de Sharon.

Els colons volen ser estat. Durant els anys vint del segle passat l'emigració de jueus de l'est d'Europa, organitzada sobretot per l'Agència Jueva, una mena de govern *in pectore*, augmentà considerablement fins a esdevenir problemàtica per als àrabs autòctons. Els colons jueus organitzen el Haganah, una milícia paramilitar per defensar els assentaments, a la qual Sharon ingressà als catorze anys. Ací inicià la carrera militar aquest jove fill d'emigrants russos, després trampolí de la futura activitat política.

La Gran Bretanya renuncià al seu mandat, heretat de la Primera Guerra Mundial, sobre Palestina i es retirà del territori el 1948, la qual cosa accelerà la proclamació de l'estat d'Israel. La lliga àrab fracassà militarment davant l'efectiu exèrcit del nou estat i aquest mateix any la primera onada d'àrabs abandonà Palestina a la cerca de refugi als estats limítrofs. S'inicia el conflicte araboisraelià i entre els més radicals —Sharon ho era— s'acaronen el somni del Gran Israel (vegeu EL TEMPS, núm. 1.106) que porti les fronteres del nou estat fins a Mesopotàmia.

Sharon desenvolupà la carrera militar, alhora que es llicencià en Dret per la Universitat de Tel Aviv. L'activitat militar el portà a comandant de brigada paracaigudista en la guerra araboisraeliana del 1956, i a dirigir una divisió blindada el 1967 durant la guerra dels Sis Dies. El 1969 era cap de l'exèrcit del sud. El 1973 tornà a capitanejar una divisió blindada durant la guerra del Yom Kippur, que fins i tot arribà a travessar el canal, camí del Caire.

La carrera política d'Ariel Sharon s'inicià com a diputat del Knesset (parlament israelià) pel bloc del dretà Likud el desembre del 1973. Tanmateix, renuncià a l'escó per ocupar el càrrec d'assessor de seguretat del primer ministre laborista, Yitzhak Rabin, el 1975. Tornà a presentar-se com a diputat per l'ultradretà Shlomzion i aconseguí l'acta en els comicis de 1977. Posteriorment milità en el Partit Herut i

arribà a ministre d'Agricultura del primer gabinet del primer ministre Menachem Begin (1977-81). El 1981 era ministre de Defensa quan els israelians envairen el Líban per destruir la infraestructura de la resistència palestina en aquest país, però el 1983 va haver de dimitir per la seva responsabilitat, jutjada per una comissió governamental, en les matances de palestins en els camps de refugiats de Sabra i Xatila, controlats per l'exèrcit israelià, que l'octubre del 1982 van cometre les milícies falangistes libaneses, aliades d'Israel. Veritable taca en el seu ampli historial, no és l'única acció brutal en la qual ha estat implicat. El 1953 i 1955, comandant de la brigada de xoc 101, sota les ordres directes de Moshe Dayan, destruï el poble de Qibya, a Cisjordània i més tard anihilà la tribu d'Azazmeh, que habitava el desert del Neguev.

El llarg camí cap a la pau. La recaiguda de Sharon i, possiblement, la seva retirada definitiva de la política, té lloc quan, com a primer ministre, més compromès estava en el procés de pau amb l'Autoritat Nacional Palestina, que portà l'estiu passat a la retirada definitiva de Gaza. Quantes voltes necessitaran donar i quantes trompetes fer sonar ara els israelians al voltant de les muralles de Jericó per gaudir de la pau definitiva? Sharon, com Josuè, somnià en el gran Israel. Set voltes necessita el líder hebreu per destruir la muralla gruixuda de Jericó, set primers ministres han passat en els darrers trenta anys per copsar una esperança de pau en l'antiga terra de Canaan: Menachem Begin (1977-83), Yitzhak Shamir (1983-84 i 1986-92), Shimon Peres (1984-86 i 1995-96), Yitzhak Rabin (1992-95), Benjamin Netanyahu (1996-99), Ehud Barak (1999-2001) i, finalment, Ariel Sharon, que assolí el càrrec el 2001, després de protagonitzar, l'any anterior i sent ministre de Seguretat Interior el laborista Shlomo ben Ami, la polèmica visita a l'esplanada de les Mesquites a Jerusalem.

L'acció serví per precipitar la caiguda del Govern laborista, empaïtat per l'acció dels combatents suïcides palestins. No era el primer cop que provocava les ires dels àrabs autòctons. Temps enrere s'apropià d'una casa al barri musulmà

El llarg procés vers la pau

■ **Acord Faisal-Weizmann (París, 3 de gener de 1919).** Acord entre l'emir del Hijaz, Faisal, i Chaim Weizmann, president de l'Organització Sionista Mundial, que reconeixia la convivència d'àrabs i jueus a Palestina.

■ **Armistici de 1949.** Acord entre el novell estat d'Israel i els seus veïns (Egipte, Jordània, Líban i Síria) que deixa en mans de l'incipient estat jueu el 78% del territori del Mandat britànic de Palestina. La Franja de Gaza passà a Egipte i Cisjordània a Jordània.

■ **Acords de Camp David (17 de setembre de 1978).** Compromís de pau entre Egipte i Israel sota els auspicis dels EUA.

■ **Tractat de pau entre Egipte i Israel (26 de març de 1979).** Reconeixement mutu dels dos estats i retirada israeliana del Sinaí.

■ **Conferència de Madrid (octubre de 1991).** Inici de negociacions entre Israel i els països àrabs veïns, inclosos els palestins.

■ **Acords d'Oslo (20 d'agost de 1993).** També anomenats "Declaració de principis sobre els acords d'autogovern inter". Oficialment signats el 13 de setembre del 1993 a Washington, entre l'Organització per l'Alliberament de Palestina i Israel. Naixement de l'autonomia palestina.

■ **Tractat de pau entre Israel i Jordània (1994).** Jordània es converteix en el segon estat àrab a formalitzar relacions amb Israel.

■ **Cimera per la pau d'Orient Pròxim (Camp David, juliol del 2000).** Sota la supervisió dels Estats Units, Israel i l'Autoritat Nacional Palestina acorden la fi dels assentaments jueus als territoris ocupats. Arafat reclama la sobirania compartida de Jerusalem, a la qual cosa contesta Sharon, líder del dretà Likud, amb la polèmica visita a l'esplanada de les Mesquites per reivindicar la sobirania única -israeliana- de la ciutat santa.

■ **Pla de desconnexió unilateral israelià (agost de 2005).** Adoptat pel gabinet d'Ariel Sharon per garantir la seguretat de l'estat hebreu i, alhora, fer concessions als palestins. Israel es retira de la Franja de Gaza i de quatre assentaments a Cisjordània.

■ **Full de ruta (24 de juny de 2002).** Pla impulsat pels Estats Units, la Unió Europea, Rússia, amb el beneplàcit de l'ONU, que propugna un estat palestí independent veí d'Israel. El pla preveia tres fases per solucionar el conflicte el 2005:

— Fase I (per a maig del 2003): fi de la violència palestina i fi de la política d'assentaments jueus als territoris ocupats. Eleccions palestines.

— Fase II (per a juny-desembre del 2003): creació de l'estat independent palestí.

— Fase III (per al 2004-2005): segona conferència internacional per resoldre les qüestions controvertides (estatus de Jerusalem, els refugiats i el desmantellament de les colònies jueves als territoris ocupats).

de Jerusalem on desplegà una enorme bandera israeliana. Avui encara la conserva, això sí, amb protecció de l'exèrcit, com la intenció de mantenir tot Jerusalem sota control únic israelià. Sharon l'indomable, dinamità els acords d'Oslo, però la realitat i la situació heretada de la conferència de Madrid, de l'octubre del 1991, l'obligà a replantejar la situació. Sharon respongué amb el pla de desconnexió, consistent en la retirada dels assentaments jueus i l'exèrcit de la Franja de Gaza, a més del desmantellament de quatre co-

lònies a Cisjordània. Entre el 16 i el 30 d'agost foren evacuats 8.500 colons, per millorar la seguretat israeliana i atendre les demandes palestines. El pla de Sharon, tanmateix, provocà la divisió del Likud, mentre que el primer ministre inicià un viratge cap al centre de l'espectre polític amb la fundació d'un nou partit, el Kadima, el passat 21 de novembre, amb el qual pretén, o pretenia -el futur és una incògnita-, donar una nova empenta al procés de pau.

David Garrido